

ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

УДК 159.923.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.2/12>

Дробот О.В.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Терновий В.А.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті здійснено теоретичний аналіз визначення професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання, виявлено ключові компоненти та механізми їх інтеграції. В основу дослідження покладено та проаналізовано наукові теорії та методологічні підходи щодо побудови теоретичної моделі формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання, що, в свою чергу, розроблено такими видатними вченими: Г. В. Балахнічева, Л. В. Заремба, А. С. Борисюк, В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, Л. О. Курганська, О. В. Чуйко, З. С. Савчук та ін.

Висвітлено теорії та методологічні підходи, розроблені видатними вченими у сфері філософії, соціології, психології та педагогіки. Робота охоплює вивчення таких аспектів професійної ідентичності, як когнітивний, мотиваційний та ціннісний компоненти, їхнє взаємозв'язання та вплив на формування професійного «Я-образу» майбутнього викладача. Особлива увага приділена ролі професійної самоідентифікації та самоактуалізації в контексті розвитку професійної компетентності та особистісного зростання. Проаналізовано поточний стан досліджень професійної ідентичності, виявлення основних бар'єрів та викликів, що стоять перед викладачами фізичного виховання, та пропонує стратегії для їх подолання. Представлено компоненти професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання (когнітивний, мотиваційно-діяльнісний, емоційно-ціннісний), визначено їх форміруючі складові.

У статті окреслено перспективи для подальших досліджень, які передбачають глибше вивчення критеріїв професійної ідентичності та з'ясування співвідношення між різними ідентичностями, що впливають на самоусвідомлення викладачів фізичного виховання. Результати цієї роботи можуть бути застосовані в педагогічній практиці для підготовки компетентних, вмотивованих та рефлексивних фахівців у галузі фізичного виховання. Висвітлено актуальної потреби розробки ефективних підходів та стратегій в освітніх програмах, що сприятимуть формуванню глибокої та стійкої професійної ідентичності в майбутніх викладачів фізичного виховання, спроможних відповідати викликам сучасного освітнього середовища. Ключовою метою статті є обґрунтування необхідності інтегрованого підходу до навчання, розвитку майбутніх викладачів, що включає поєднання теоретичного й практичного компоненту з особистісним зростанням та побудові теоретичної моделі формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання.

Ключові слова: професійна ідентичність, компоненти формування, теоретична модель, майбутній викладач фізичного виховання.

Постановка проблеми. У контексті сучасних досліджень в галузях психології, педагогіки, соціології та філософії, питання професійної ідентичності набуває особливого значення. Формування професійної ідентичності є ключовим

елементом професійного розвитку особистості, зокрема в галузі психології та педагогічної діяльності [3, 4]. Актуальність дослідження професійної ідентичності майбутніх викладачів фізичного виховання обумовлена потребою у формуванні

висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно реалізувати освітні та виховні завдання. Психологічна проблематика формування професійної ідентичності в контексті підготовки викладачів фізичного виховання є малодослідженою. Це вимагає розробки комплексного підходу, який би включав теоретичні та практичні аспекти підготовки майбутніх спеціалістів, спрямовані на формування їхньої професійної самосвідомості та ідентичності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій демонструє, що питання формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання залишається актуальним та багатовимірним. Огляд літератури демонструє міждисциплінарний підхід до дослідження професійної ідентичності, що охоплює філософію, соціологію, психологію та педагогіку. Г. В. Балахничева та Л. В. Заремба у 2004 році зосередили увагу на формуванні професійної майстерності майбутніх фахівців фізичної культури, підкреслюючи важливість інтеграції теоретичних знань і практичних навичок. У 2005 році В. Наумчук вивчав принципи професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту, акцентуючи на адаптації до Болонського процесу. А. С. Борисюк (2011) досліджувала соціально-психологічні засади становлення професійної ідентичності майбутнього медичного психолога, аналізуючи вплив особистісних та професійних парадигм на самоусвідомлення в професії. У 2012 році В. Л. Зливков та С. О. Лукомська розглядали проблеми ідентичності через соціальноконструктивістську теорію дискурсу, вказуючи на вплив суспільних дискурсів на формування професійної ідентичності. Л. О. Курганська у 2013 році звернула увагу на лімінальні стани у процесі становлення професійної ідентичності, а С. О. Лукомська та О. В. Чуйко аналізували термінологічні аспекти професійної ідентичності. З. С. Савчук (2016) вивчав психологічні особливості професійної ідентичності майбутнього психолога в аспекті його професіоналізації, наголошуючи на важливості самовизначення у професійній діяльності, також дослідниця О. В. Дробот (2023) акцентує увагу на сучасний розгляд прояву детермінант професійної ідентичності у розрізі її маргінальності у студентів випускників закладів вищої освіти [3].

Професійна ідентичність майбутнього викладача фізичного виховання формується через інтеграцію потреб, інтересів, установок, переконань та інших структурних характеристик особистості, які виявляються в процесі його професійного ста-

новлення. Ця ідентичність є системним утворенням, що базується на когнітивних, мотиваційних та ціннісних механізмах, які сприяють перетворенню індивіда у професіонала та формуванню суб'єкта професійного шляху [4, с. 92].

Ці та інші дослідження підкреслюють, що професійна ідентичність майбутнього викладача фізичного виховання не є статичною, а розвивається в результаті взаємодії багатьох факторів. Розуміння цих процесів важливе для розробки ефективних підходів до підготовки та професійного розвитку викладачів фізичного виховання. Врахування взаємодії між особистісними характеристиками та професійним контекстом може сприяти формуванню більш глибокої та стійкої ідентичності, яка відповідає сучасним вимогам освітнього процесу.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у встановленні і розробці підходів теоретичної моделі формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання. Згідно з об'єктом, предметом та метою поставлено наступні завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз концепції професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання, орієнтований на виявлення ключових компонентів та механізмів їх інтеграції.

2. Встановити роль професійної самоідентифікації та самоактуалізації в контексті розвитку професійної компетентності та особистісного зростання.

3. Здійснити аналіз поточного стану досліджень професійної ідентичності, виявлення основних бар'єрів та викликів, що стоять перед викладачами фізичного виховання, та пропонує стратегії для їх подолання.

4. Встановити компоненти професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання (когнітивний, мотиваційно-діяльнісний, емоційно-ціннісний), визначено їх формуючі складові.

5. Визначити необхідність інтегрованого підходу до навчання та розвитку майбутніх викладачів, що включає поєднання теоретичних знань з практичними навичками та особистісним зростанням та побудові теоретичної моделі формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання.

Виклад основного матеріалу. Становлення професійної ідентичності майбутніх викладачів фізичного виховання відбувається в контексті складних та динамічно змінюваних умов сучасного світу. Цей процес є вкрай важливим, оскільки

викладач фізичного виховання відіграє ключову роль не тільки в розвитку фізичних здібностей учнів, але й у формуванні їхніх ціннісних орієнтацій та соціальних навичок. В умовах зламу стереотипів, руйнування традицій, невизначеності соціально-рольової структури суспільства, майбутні фахівці стикаються з викликами, які потребують глибокого осмислення власної ролі та місця у професійній сфері.

Процес становлення професійної ідентичності, згідно з думкою А. С. Борисюка, включає проходження через кризу особистісного самоідентифікування, що є ще більш актуальним для викладачів фізичного виховання, які мають бути прикладом не тільки фізичної, але й моральної сили для своїх учнів. Це вимагає від них постійного саморозвитку, самоосвіти та адаптації до змінюваних умов сучасності [2, с. 75].

Значну роль у формуванні професійної ідентичності викладачів фізичного виховання відіграють такі фактори, як цифрова революція, глобальні соціально-політичні кризи, екологічна свідомість, що спонукає до рефлексії щодо власної участі у формуванні здорового та відповідального ставлення до природи та свого тіла серед молоді.

Особлива увага має бути приділена підготовці викладачів до вирішення адаптаційних завдань у складних умовах, включаючи вміння розпізнавати та ефективно реагувати на можливі загострення, пов'язані з кризою ідентичності. Це вимагає від освітніх програм з підготовки викладачів фізичного виховання інтеграції знань з психології, соціології та педагогіки, а також розвитку навичок рефлексивної практики.

Самоідентифікація як психологічний механізм відіграє ключову роль у становленні та розвитку ідентичності особистості, зокрема в професійному аспекті. Цей процес є особливо актуальним для майбутніх викладачів фізичного виховання, оскільки вони формують свою професійну ідентичність у контексті постійних змін соціальної реальності та викликів сучасності.

В контексті високої когнітивної складності сучасної структури «Я» індивідуумів, важливою стає здатність майбутніх викладачів адаптуватися до нових соціальних умов, рефлексувати над власними Я-Образами та інтегрувати їх у єдиний комплекс Я. Це дозволить їм не тільки впевнено визначати своє місце в професійній спільноті, але й адекватно реагувати на постійні трансформації у сфері освіти та фізичного виховання.

Розвиток професійної ідентичності майбутніх викладачів фізичного виховання також перед-

бачає необхідність взаємодії зі студентами та колегами, що сприяє формуванню внутрішнього світу та норм соціальної взаємодії. Готовність до самостійної смислової інтерпретації соціальної дійсності, акцентована у дослідженнях, вимагає від майбутніх викладачів не тільки глибокого розуміння своєї професії, але й активного застосування цього розуміння у педагогічній практиці [5, с. 114].

У процесі формування професійної ідентичності важливу роль відіграє рефлексія. Вона дозволяє індивідууму оцінити власну належність до професійної спільноти викладачів фізичного виховання, а також здійснити самоідентифікацію в контексті професійного розвитку. Рефлексивна практика, таким чином, стає невід'ємною частиною професійного зростання майбутнього викладача, дозволяючи йому не тільки адаптуватися до змін у сфері освіти, але й активно впливати на ці зміни, сприяючи розвитку фізичної культури та вихованню здорового способу життя серед молоді.

Аналізуючи стан досліджень професійної ідентичності, можна виділити два основних напрями, які мають значення для розробки теоретичної моделі формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання. Перший напрям, представлений дослідженнями Дж. Тернера та Г. Теджфела у рамках теорії самокатегоризації, а також Н. Л. Івановою, фокусується на розумінні професійної ідентичності як результату професійної соціалізації та взаємодії між «інгрупами» та «аутгрупами». Цей підхід дозволяє розглядати професійну ідентичність як один із різновидів соціальної ідентичності, що включає в себе співвідношення професійних та етнічних стереотипів та формування толерантності в професійному співтоваристві [1, с. 22].

Другий напрям, що акцентується на дослідженні професійної свідомості та самосвідомості суб'єкта діяльності, підкреслює значення особистісного зростання та самоактуалізації у формуванні професійної ідентичності. Згідно з Е. В. Чорним, професійна ідентичність є результатом успішного процесу самоактуалізації, що включає в себе когнітивні, мотиваційні та ціннісні механізми. Такий підхід підкреслює важливість усвідомлення індивідом своїх сильних і слабких сторін, що стимулює до самовизначення та досягнення вищих рівнів професійної діяльності [7, с. 201].

Для майбутнього викладача фізичного виховання, ці два напрями пропонують важливі вказівки щодо формування професійної ідентичності.

Враховуючи специфіку професії, яка передбачає активну соціальну взаємодію та вплив на формування фізичних та моральних якостей учнів, розуміння та внутрішнє прийняття професійної ролі стає ключовим елементом професійного самовизначення. Осмислення власної ролі у професійній спільноті, здатність до самоактуалізації та розвиток професійної свідомості і самосвідомості сприятимуть формуванню міцної професійної ідентичності.

У контексті формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання, важливо розглянути різноманіття елементів, які сприяють цьому процесу. Потреби, інтереси, установки та інші сутнісні характеристики особистості, які виявляються у професійному шляху, є фундаментом для розвитку професійної ідентичності. Особливе місце у цьому процесі займає ритуалізоване спілкування, яке, як зазначає Е. Еріксон, сприяє проходженню через ключові етапи соціалізації, адаптовані до контексту формування професійної ідентичності. Таке спілкування може включати академічні традиції, як-от захист дисертацій, що відіграє важливу роль у формуванні «Я» особистості в професійному вимірі [10].

Професійна ідентичність, як зазначають Н. Л. Іванова та О. В. Конєва, є інтегративним поняттям, що відображає взаємозв'язок особистісних характеристик, орієнтацію у світі професій, що дозволяє особистості повноцінно реалізувати свій потенціал. Важливим аспектом тут є здатність до самоактуалізації, як зазначають А. Маслоу та Г. О. Балл, а також здатність переживати емоційний стан власної особистості (Е. Фромм) і освоювати суспільний та особистісний психологічний простір (Т. М. Титаренко, Е. Еріксон). Л. Б. Шнейдер виокремлює у професійній ідентичності функціональну та екзистенційну відповідність між людиною і професією, що підкреслює необхідність гармонії між особистісними цінностями та професійними вимогами. Це вказує на важливість розвитку інтегративного підходу до формування професійної ідентичності, де розглядається не тільки набуття необхідних знань і навичок, але й розвиток особистісних якостей, що сприяють глибшому розумінню та прийняттю професійної ролі [11, с. 13].

У другій сукупності досліджень, професійна ідентичність викладача фізичного виховання розглядається через призму професійної придатності до виконання професійних вимог. Такий підхід акцентує увагу на необхідності розробки точних

моделей професійної придатності та відбору, відходячи від нормативних моделей діяльності до дослідження професійної свідомості та самосвідомості. Це підкреслює значення сформованості професійної ідентичності для успішної адаптації та розвитку в професії, де самоусвідомлення сильних та слабких сторін стимулює особистісне зростання та вносить новий смисл у професійну діяльність (Е. В. Чорний, О. П. Єрмолаєва) [6, с. 149].

Професійна ідентичність майбутнього викладача фізичного виховання формується через інтеграцію потреб, інтересів, установок, переконань та інших структурних характеристик особистості, які виявляються в процесі його професійного становлення. Ця ідентичність є системним утворенням, що базується на когнітивних, мотиваційних та ціннісних механізмах, які сприяють перетворенню індивіда у професіонала та формуванню суб'єкта професійного шляху.

Важливим аспектом професійної ідентичності є її інтегративний характер, який сприяє адаптації особистості в професійному середовищі. До структури професійної ідентичності входять не тільки рівень професіоналізму, знання та уміння, але й комунікативні здібності, сформованість емоційно-вольової сфери, діалогічність та акмеологічна орієнтованість особистості. Це підкреслює значення цілеспрямованості, рішучості та готовності до саморозвитку як ключових компонентів успішної професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання [9, с. 175].

У контексті формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання, важливо виділити когнітивні, мотиваційні та ціннісні компоненти як ключові елементи цього процесу. Когнітивна складова охоплює засвоєння професійних норм та знань, які є необхідними для інтеграції в професійну групу. Мотиваційний аспект зумовлює бажання особистості реалізувати ці норми у власній професійній діяльності, тоді як ціннісна складова відображає внутрішній світ ідеалів та цілей, які викладач прагне досягти в професійній сфері.

Професійна самоідентифікація виступає як механізм формування професійної Я-концепції та є водночас результатом професійного становлення фахівця. Це ставлення до себе як до суб'єкта професійного вибору, що вважається найбільш дієвим у контексті професійного розвитку. Процес становлення, який супроводжується зміною уявлень про себе як про професіонала, веде до формування міцної професійної ідентичності. Так, професійна ідентичність стає результатом засвоєння індиві-

дом нових професійно-функціональних ролей та водночас відображає вимоги до успішної професійної діяльності [8, с. 163].

Важливо зазначити, що процес формування професійної ідентичності має єдину логіку та структуру для фахівців різних професій, але кожна спеціальність має свої особливості та специфіку. Для майбутнього викладача фізичного виховання особливо важливою є специфіка формування ідентичності, яка включає в себе не тільки знання з фізичної культури та спорту, але й вміння ефективно взаємодіяти з учнями, мотивувати їх до здорового способу життя та розвитку фізичних якостей. В цьому контексті, професійна ідентичність викладача фізичного виховання включає як високий рівень фахових знань, так і розвинуті комунікативні навички, емоційну відкритість та здатність до саморозвитку та самовдосконалення.

Опираючись на попередньо розглянуті аспекти, теоретична модель формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання може бути представлена як многовимірний конструкт, який об'єднує кілька ключових компонентів (рис. 1).

Зокрема, це когнітивний компонент, що стосується знань, переконань та уявлень про професію, мотиваційно-діяльнісний компонент, який відображає внутрішні стимули та бажання до роз-

витку у професії, та емоційно-ціннісний компонент, який включає в себе емоційну прив'язаність до професії та професійні цінності. У центрі моделі знаходиться професійна ідентичність, яка є результатом взаємодії та інтеграції всіх цих компонентів.

Професійне становлення і переконання в професійній місії, образ професії, установки в професійну спільноту, прихильність до професійної самореалізації, пошук професійної стратегії, позитивне ставлення до професії, а також професійна самоповага – всі ці аспекти взаємопов'язані та формують синергетичний ефект, який і визначає стійкість та глибину професійної ідентичності викладача фізичного виховання.

Важливою умовою ефективного формування професійної ідентичності є вміння викладача рефлексувати над власним досвідом, цінностями та емоціями, що супроводжують професійний шлях, та коригувати професійну діяльність з урахуванням змін у освітньому середовищі та соціальних запитів. Модель передбачає постійний розвиток та оновлення професійної ідентичності через життєве навчання, самовдосконалення та активну участь у професійних спільнотах.

Кожен з цих компонентів відіграє важливу роль у формуванні та розвитку викладача як професіонала своєї справи. Знання, що складають основу

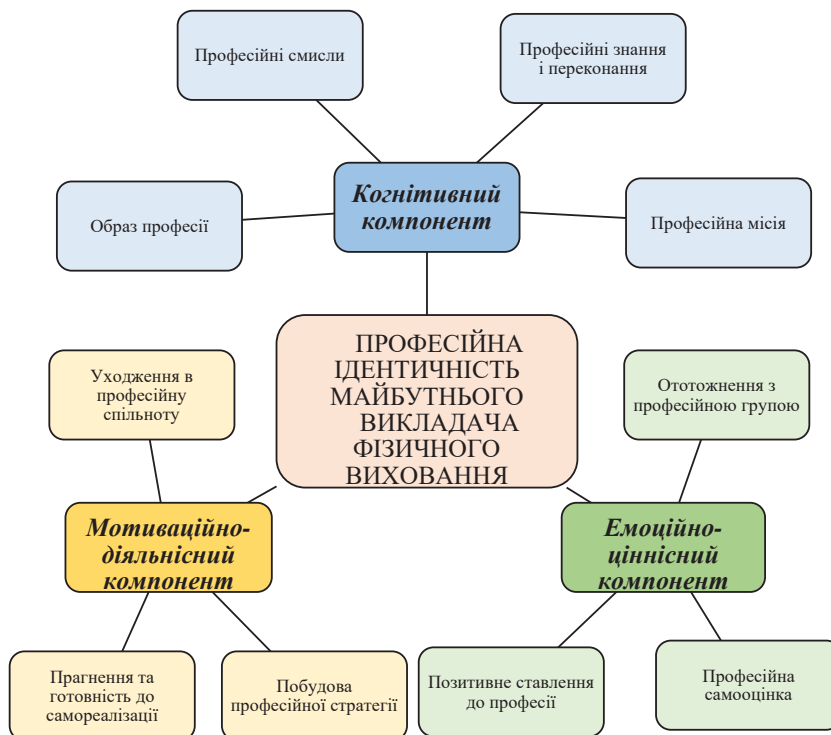

Рис. 1. Теоретична модель формування професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання

когнітивного компоненту, включають в себе не лише фахові теоретичні знання, але й практичні та методологічні основи фізичного виховання. Уявлення професійної майстерності не обмежуються знаннями; вони також включають інтелектуальні навички, які дозволяють адаптувати та інтегрувати ці знання в конкретних освітніх контекстах. Утілення мотиваційного компоненту проявляється через професійні цілі та мотиви, а також через особистісні якості, такі як ініціативність, відповідальність та цілеспрямованість. Це включає готовність до самовдосконалення, пошук нових можливостей для розвитку та бажання вносити вклад у професію. Ціннісний компонент віддзеркалює особистісні цінності, переконання та установки, які визначають ставлення викладача до своєї професії, її соціального значення та місця в системі освіти. Він також охоплює етичні норми професійної поведінки та здатність до емпатії та розвитку гармонійних взаємин з учнями. В усьому цьому професійна самосвідомість викладача фізичного виховання формується через усвідомлення власної унікальності та значущості в освітньому процесі. Вона стає виразною через почуття власної компетентності та здатності до рефлексії, що є важливим для постійної адаптації та професійного зростання. Таким чином, теоретична модель професійної майстерності викладача фізичного виховання є комплексною та багатомірною, що відображає не тільки професійні знання та навички, але й глибоке розуміння особистісних, соціальних та емоційних аспектів виховання та розвитку учнів.

Висновки. Теоретичний аналіз літератури, який було проведено у рамках нашого дослідження, підтверджує, що концепція «професійної ідентичності» є значущою в різних наукових дисциплінах, включаючи філософію, соціологію, психологію та педагогіку. Дослідження професійної ідентичності, які були аналізовані, охоплюють широкий спектр тематик, включно з етнічною, соціальною та гендерною ідентичностями. Для майбутнього викладача фізичного виховання професійна ідентичність може бути характеризована як узгодження між власними когнітивними схемами, особистісно ціннісними орієнтаціями та професійними очікуваннями. Це включає в себе розвиток «Я-образу» професіонала, професійне самовизначення та інтеграцію в професійну спільноту. Виходячи зі специфіки професії викладача фізичного виховання, можна стверджувати, що важливими є також взаємодії між структурними компонентами професійної ідентичності, характером їхніх комбінацій та особливостями самої професійної діяльності. Соціально-психологічні умови та фактори, що впливають на цей процес, також мають бути детально розглянуті та інтегровані у педагогічну практику. Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку можуть включати вивчення критеріїв та показників професійної ідентичності викладачів фізичного виховання. Важливим аспектом є також розуміння взаємодії різних ідентичностей, які можуть впливати на професійну «Я-концепцію» викладача, та з'ясування, як ці ідентичності координуються та інтегруються в професійне життя та самоусвідомлення.

Список літератури:

1. Балахничева Г. В., Заремба Л.В. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця фізичної культури : навч.-метод. посіб. для студ. випуск. курсів ін-тів фіз. культури. Луцьк : Вежа-Друк, 2004. 82 с.
2. Борисюк А. С. Соціально-психологічні засади становлення професійної ідентичності майбутнього медичного психолога : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Івано-Франківськ, 2011. 575 с.
3. Дробот О.В. Детермінанти проявів професійної ідентичності та маргінальності у студентів випускників закладів вищої освіти. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія.* Том 34 (73) № 3. 2023. С. 26–33.
4. Дробот О.В., Терновий В.А. Становлення професійної ідентичності майбутнього викладача фізичного виховання. *Міжнародна мультидисциплінарної наукова інтернет-конференція* : тези доп., 22–23 лют. 2023 р., Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО – П Шпак В.Б, 2024. С. 91–93. URL: <https://www.economy-confer.com.ua> (дата звернення: 7.03.2024).
5. Злишков В. Л., Лукомська С. О. Проблеми ідентичності у сучасній західній соціальноконструктивістській теорії дискурсу. *Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського.* 2012. Т. 2, вип. 9. С. 114–118.
6. Курганська Л. О. Лімінальні стани як етап становлення професійної ідентичності: до постановки проблеми. *Горизонти освіти.* 2013. № 3. С. 149–155.
7. Лукомська С. О., Чуйко В.О. Термінологічні аспекти професійної ідентичності. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Психологічні науки».* 2013. Т. 2, вип. 11. С. 201–206.

8. Наумчук В. Принципи професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту в умовах Болонського процесу. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2005. С. 163–164.
9. Савчук З.С. Психологічні особливості професійної ідентичності майбутнього психолога в аспекті його професіоналізації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 5 (59). С. 175–184.
10. Ericson E. The problem of ego identity / E. Ericson, Stein M. R. (eds.). *Identify and anxiety: Survival of the person in mass society*. Glencoe: The Free Press, 1960.
11. Waterman A. Identify development from adolescence and review. *Devel. Psychol.* 1982. V. 18. P. 13.

Drobot O.V., Ternovyi V.A. THEORETICAL MODEL OF FORMATION OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHER'S PROFESSIONAL IDENTITY

In the article, a theoretical analysis of the definition of the professional identity of the future teacher of physical education was carried out, key components and mechanisms of their integration were identified. Scientific theories and methodological approaches to the construction of a theoretical model of the formation of the professional identity of a future physical education teacher, which, in turn, were developed by such outstanding scientists as: H. V. Balakhnycheva, are the basis of the research and are analyzed. L. V. Zaremba, A. S. Borysiuk, V. L. Zlyvko, S. O. Lukomska, L. O. Kurganska, O. V. Chuiko, Z. S. Savchuk and others.

Theories and methodological approaches are highlighted, an in-depth analysis of the concept of the professional identity of the future teacher of physical education is carried out, focused on the identification of key components and mechanisms of their integration. The research is based on theories and methodological approaches developed by outstanding scientists in the field of philosophy, sociology, psychology and pedagogy. The work covers the study of such aspects of professional identity as cognitive, motivational and value components, their interrelationship and influence on the formation of a professional "I-image" future teacher. Special attention is paid to the role of professional self-identification and self-actualization in the context of the development of professional competence and personal growth. The current state of research on professional identity is analyzed, the main barriers and challenges facing physical education teachers are identified, and strategies for overcoming them are proposed. The components of the professional identity of the future teacher of physical education are presented (cognitive, motivational-active, emotional-value), and their forming components are determined.

The article outlines the prospects for further research, which involves a deeper study of the criteria of professional identity and clarification of the relationship between different identities that affect the self-awareness of physical education teachers. The results of this work can be applied in pedagogical practice to train competent, motivated and reflective specialists in the field of physical education. The urgent need for the development of effective approaches and strategies in educational programs that will contribute to the formation of deep and stable professional identity in future teachers of physical education, able to meet the challenges of the modern educational environment. The key goal of the article is to substantiate the need for an integrated approach to training and development of future teachers, which includes a combination of theoretical and practical components with personal growth and the construction of a theoretical model of the formation of the professional identity of a future teacher of physical education.

Key words: *professional identity, components of formation, theoretical model, future teacher of physical education.*